

4.

En Pergola paa Solbjerg Kirkegaard.

Af Overassistent A. Hilsøe.

I Efteraaret 1931 flyttedes Solbjerg Kirkegaards Gartneri fra dets fremtrædende Plads mellem Hovedindgangen og Søndre Kapel til Kirkegaardens vestligste Ende mod Dalgas Boulevard. Hvor Gartneriet før laa, er der nu anlagt nye Gravsteder, som skulde danne en Eliteafdeling paa Kirkegaarden, foreløbig med Undtagelse af Nr. 1-29, der er af betydelig ældre Aargang og derfor ikke kan falde sammen med det nyanlagte.

Terrænet falder 2 m fra Øst mod Vest og er derfor inddelt i 3 Terrasser, hvoraf den midterste er vandret, mens den øverste og nederste falder lidt mod Vest. Jordarbejdet udførtes om Vinteren, og sidst i April 1932 paabegyndtes Tilplantningen. De paa Planen Side 4 markerede Hække er alle af Tax undtagen Hækken bag Nr. 1-29, der er af Thuja. Aarsagen til Dobbeltthækkene er, at disse Grave ligger ca. 80 cm lavere end hele det øvrige Stykke af Afdelingen. Hækkene langs Kørevejen og Busketterne ved Parkeringspladsen er gammel Beplantning. Alle Randgravene er omgivne af Taxhække og har 2 Thuja pyram. som Solitærtræer i Baghjørnerne paa hver Grav. Nr. 59-68 er ogsaa med Taxhække, men med klippede Buxbomkegler som Solitærtræer, og de 2 fritliggende Bander er med Buxbomhække og Taxus baccata overrijnder som Solitærtræer. Skraaningerne og de smaa Hjørnebusketter er ogsaa udfyldte med stedsegrønne Planter, bl. a. nogle Cedrus atlantica glauca, der dog foreløbig ikke er mere end knap 2 m høje.

Hvad der særlig fremhæver denne Afdeling fremfor andre og dominerer hele Stykket er selve Midterpartiet, som i hele sin Længde og Bredde - 12×12 m - er over-

4. E. Elers Nielsen: Pergola paa Solbjerg Kirkegaard, set fra Nord. Foto: A. H. 1932.

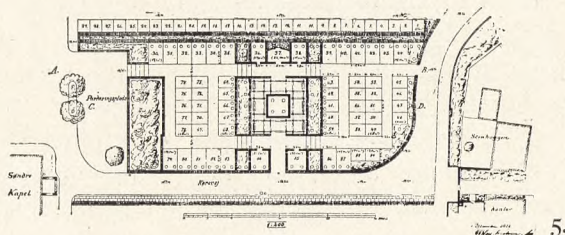
bygget af en *Pergola* af firkantede, med brun Cuprinol behandlede Egestolper. Dette er et Element fra *Haven*, som man mig bekendt ikke før i Forbindelse med Gravsteder har bragt til Udførelse paa en Kirkegaard, mens saa mange andre af Havens Elementer, som f. Eks. Stenhøjsanlæg, Vandbassiner, Damme m. m., i Tidens Løb er anlagte ogsaa paa Kirkegaarde under Arbejdet paa at faa Have- eller Parkpræget til at dominere. Paa Søndermark Kirkegaard er der paa en mindre Gaardsplads, omgivet af Urnemure, ogsaa en smuk Pergola – se „V. K.“, Aarg. ²⁹/₃₀ S. 77 – og for Tiden er der ude paa selve Kirkegaarden ved at blive udført et større Pergolaanlæg, hvorunder der skal være almindelige Gravsteder, hvilket eventuelt senere skal blive omtalt her i „V. K.“. Det synes saaledes, som om Frederiksberg Begravelsesvæsen excellerer med Pergolaer paa sine Kirkegaarde.

Opad Stolperne paa Pergolaen paa Solbjerg slynger sig *Clematis viticella* og *montana rubra*, *Lonicera Caprifolium* og *Polygonum baldschuanicum*. I Midten er gravet et Bassin, 5×5 m, kantet af rødlige Fliser og i hvert Hjørne en Aakande, mellem hvis Stængler Guldfisk om Sommeren svømmer omkring, mens Solens Straaler brydes i Regnbuens Farver i Springvandsstraalen fra Bassinets Midte. I Stedet for den beskedne Messingspids, hvorfra Vandet straalere, kunde man nok have ønsket sig en smuk lille Springvandsfigur, men det kan maaske komme endnu? Pladsen under Pergolaen er ligesom alle Gangene paa Afdelingen belagte med støbte Cementfliser. Mellem Yderstolperne er opstillet hvidmalede Havebænke i „Raadhusstil“, som i godt Vejr er meget optagne, da denne lille, idylliske Plet tillige benyttes som en Slags „Frilufts-Ventesal“ for det nærliggende Søndre Kapel, hvor en Ventesal i det hele taget savnes.

Den ny Afdeling er ganske naturligt for Helhedsvirkningen behæftet med ret strenge Servitutter, hvoraf skal fremhæves følgende:

- a. Gravstederne skal erhverves for mindst 40 Aar.
- b. Ejeren er pligtig til at erstatte eventuelt udgaaede Hækplanter og Solitærtræer.
- c. Monumenthøjden maa ikke overstige henholdsvis 1,80 m for Randgravene, faldende til 1,00 m's Højde for de midterste Grave.
- d. Paa alle Grave i Midterpartiet maa ikke anbringes Planter, Espalier el. lign., der naar højere end 1,25 m.
- e. Bænke og Stole, der anbringes paa Gravene, maa ikke have Ryglæn.

Planen er tegnet af Kirkegaardens Inspektør C. E. Elers-Nielsen, og Arbejdet udført under sammes Ledelse.

5. E. Elers-Nielsen: Plan til Gravstedskvarter med Pergola paa Solbjerg Kirkegaard.